شبهه:

اگر تصور می‌کنید که دعاکردن، بیماران شما را شفا می‌دهد، پس آنان را از بیمارستان بیرون بیاورید و به مسجد ببرید.

«رد شبهات ملحدین»

no-atheism.net
no_atheism
islamway1434
asteira

نویسنده: کیهان نامدار

تهیه شده در مجموعه رد شبهات ملحدین

شبهه:

اگر تصور می کنید که دعا کردن بیماران شما را شفا می دهد

بنابراین آنان را از بیمارستان بیرون بیاورید و به مسجـد ببریـد!

ســبحان الله این ملحدین چه اندازه در جهل و جهالت خود نســبت به احکام دین اســلام فرو رفته اند؟ و چه اندازه بر حماقت خود پایبند هســتند و جالب اینکه نه تنها این حماقت و جهالت خود نســبت به دین و احکامش را قبول نمی کنند بلکه به آن افتخار کرده و در صــدد گمراهی عوام افراد جامعه با زیبا نشــان دادن شبهات دروغین خود در قالب حقیقت هستند ! لکن برای کسانی که جویای حق و حقیقت باشند همین یک مقاله کافی خواهد بود تا بدانند ملحدین و اسلام ستیزان با اینکه خود سرگشته و حیرانند، چه اندازه آنان را ســاده لوح فرض می کنند و به این طریق و با نهایت تدلیس و تلبیس ایشــان را به آتیئســم و مکتب الحاد و ناباوری فرا میخوانند.

بار ها گفته ایم که یکی از شگرد های ملحدین استفاده از انواع عناصر مختلف سفسطه و مغلطه است که برای تشویش ذهن افرادی که در مسائل دینی اطلاعات کمی دارند از آن استفاده می نمایند.

در این شــبهه نیز شــبهه افکن با نهایت فریبکاری و تلبیس ، با ایجاد دوگانگی بین دعا کردن و معالجه توســط پزشک و دارو سعی دارد که تقابل و هم عِرض بودنِ دعا و استفاده از دارو را اِلقا نماید و بگوید: شما که اعتقاد به دعا برای بهبودی فرد مریض دارید پس چه نیازی دارد وی را نزد پزشــک ببرید! آن را به مســجد برده و با دعا وی را معالجه نمایید!

قبل از پاسخ دادن به این شبهه نکته قابل توجه آن است که باید بدانیم در بینش الحادی استفاده از اسباب معنوی به همراه بهره بردن از اسباب مادی هیچ معنایی ندارد! به همین دلیل از دیدگاه ملحدین برای بهبودی فرد بیمار فقط و فقط باید از ابزار آلات پزشــکی و اســباب دنیای مادی اســتفاده کرد و همزمان نمی توان از معنویات مانند دعا و توکل نیز برخوردار شــد! حال آن که در ادامه ان شــاءالله با دلایل علمی و دینی موثق به چیستی و نیز تاثیرات بعد فیزیکی و معنوی دعا بر روی سیستم ایمنی و نیز حالات روحی روانی بدن خواهیم پرداخت و ثابت خواهیم کرد که اسباب مادی تنها پاسخگوی نیاز بشری نیست.

و اما پاسخ به این شبهه از دو قسمت تشکیل شده است.

قسمت اول: پـــاسخ جـــامع و کامل به شبهه بی اساس اسلام ستیزان و بررسی دعا از دیدگاه دین اسلام

قسمت دوم: بررسی تاثیرات بعد فیزیکی و معنوی دعا بر جسم و روان انسان از نظر علوم پـزشکی و روان شناسی

قسمت اول:

پاسخ جامع و کامل به شبهه بی اساس اسلام ستیزان و بررسی دعا از دیدگاه دین اسلام:

برای رد این شبهه کافیست سوالات زیر را از ملحدین بپرسیم:

اولا : در کجای دین اسلام دستوری مبنی بر اکتفا کردن به معنویات مانند دعا و توکل آن هم بدون استفاده از اسباب مادی داده شده است که شما متفکرین اهل الحاد! چنین انتظاری از ما مسلمانان دارید تا فقط با دعا و توکل کردن آن هم بدون هیچ استفاده ای از اسباب مادی که الله متعال برایمان قرار داده و دستور استفاده از آن ها را توصیه نموده است بیماران خود را شفا دهیم آن هم فقط در مکان مقدسی مانند مسجد؟!

دوما: اگر پزشکِ شما ! از شفا دادن بیمار و مریضتان عاجز بماند و کاری از دستش بر نیاید چه؟آیا مانند رهبر محبوبتان ریچارد داوکینز که به علت سالم نبودن نوزادان معلول قبل از تولد دستور به قتل آنان میدهد شما نیز به دلیل نا امید شدن از شفای مریضتان بدست دکتر و ناتوان ماندن در نگهداری آنان و پرداخت هزینه های هنگفت به بیمارستان، تصمیم به کشتن آنان می گیرید و یا ایشان را به حال خود رها می سازید ؟

سوما: با کدام دلیل و مدرک می خواهید تاثیرات مثبت دعا بر سیستم ایمنی بدن انسان را پنهان کرده و زیر سوال ببرید؟

از دیدگاه ما مسلمانان هیچ یک از موارد ذکر شده در شبهه مذکور (دعا نمودن ؛ معالجه پزشک مصرف دارو و امثال این موارد) ذاتا و به خودی خود شفا بخش نیستند بلکه تنها وسیله و سبب برای بهبودی می باشند در نتیجه این را باید بدانیم که شافی و شفا بخش تنها الله سبحانه و تعالی می باشد.

حال خداوند متعال سببی را در استفاده از دستور العمل های پزشک و مصرف دارو قرار داده است و سبب دیگر را در دعا و توکل؛ به عبارتی دیگر دارو و پزشک قسمت مادی ماجرا را پوشش می دهد و دعا قسمت متافیزیکی آن را ؛ درنتیجه استفاده از یکی (پزشک به عنوان اسباب مادی) ما را از وجود دیگری(دعا به عنوان

اســباب معنوی) بی نیاز نمی گرداند فلذا هر یک در جای خود تاثیر گذار بوده و هم‌عرض یکدیگر نیســتند و با همدیگر منافاتی ندارند.

لکن متاســفانه ملحدین در چنین قضــایایی دچار زیاده روی شــده و بدون هیچ توجه و بهره وری از معنویت، چنان حالت افراط را در پیش گرفته اند و در لوازم و اسـباب دنیای مادی غوطه ور شـده اند که راه علاج بیماری شان را فقط در استفاده از ابزار آلات دنیای مادی و لوازم و تجهیزات پزشکی می بینند و هیچ اعتقادی به وجود تکیه گاهی برای رسیدن به آرامش روح و روانشان ندارند!

خداوند متعال درباره این گونه انسان ها چه زیبا فرموده است:

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ. (۱)

ای انسـان! چه چیز تو را در برابر پروردگار بزرگوارت مغرور سـاخته اسـت (و در حق او گولت زده اسـت که چنان بی‌باکانه به خود مغرور شده ای و نافرمانی می‌کنی و خود را به گناهان آلوده می‌سازی)؟!

این دسته از انسان ها از یاد برده اند که پادشاهی مطلق از آنِ اللّه سبحانه و تعالی است و اوست تنها قدرت برتر جهان و نه جهان مادی و نه تکنولوژی و جهان پزشکی! و گرنه کافیست که او نخواهد ؛ بدون شک اگر تمام دنیا نیز برای نجات دادن شـخص بیمار جمع شـوند نمی توانند وی را از مرگ نجات دهند و هیچ شـفایی نیز در کار نخواهد بود.

اگر چنین نیست باید سوالی از ملحدین و طراحان این شبهه بپرسیم و آن اینکه:

چرا بسیاری از مردم در کشور های غربی در بهترین بیمارستان ها زیر نظر متخصص ترین پزشکان و با مصرف بهترین دارو ها درمان نمی شوند و جان به جان آفرین تسلیم می کنند؟!

در هر حال از ظاهر شبهه چنان بر می آید که اسلام ستیزان و طراحان این شبهه به طور کلی مقوله دعا و توکل را درک نکرده اند! برای اثبات این جمله به یکی از شبهات کودکانه اسلام ستیزان اشاره می نماییم.

ملحدین در شبهه ای برای دعوت دادن مردم به سوی خودشان چنین سوال پوچی را طراحی نموده اند!

فکر کنید غذا در گلویتان گیر کرده است و در حال خفه شدن هستید،منِ (ملحد) دو انتخاب دارم:

۱- بزنم پشتتان

۲- با ایستم و برایتان دعا کنم!

شما کدام یک را ترجیح میدهید تا انجامش دهم؟

در پاسخ می گوییم:

این را از کجای دین اقتباس کرده اید؟ که نباید کاری انجام دهیم و فقط متوسل شویم به دعا؟! مگر غیر از این است که الله متعال در قرآن فرموده است:

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَي.(۲)

و این که برای انسان پاداش و بهره‌ای نیست جز آنچه خود کرده و برای آن تلاش نموده است.

این است درک شما از الهیات؟ با این معلومات مردم را به الحاد دعوت می کنید؟

دعا کردن سببی از نوع دنیای مادی فراهم می کند نه اینکه از آسمان نوری بیاید و لقمه را بیرون بیـــــــاورد!!!

مثلا" در مثالِ شما اسلام ستیزان :

باید آنچه از دستمان برمی آید انجام دهیم و بر خدا توکل کنیم ولی پیش می آید لقمه چنان گیر میکند که از دست ما کاری ساخته نیست و بی شک این از تاثیر دعای ماست: که در آن لحظه ماشینی حضور پیدا می کند که مریض را به بیمارستان برسانیم ؛ این از تاثیر دعای ماست که در راه طاقت می آورد و این از تاثیر دعـــــای ماست که دکتر بلافاصله حضور می یابد و خیلی از اسباب دیگر ...

چه بسا یکی از این سبب ها حضور نداشته باشد و فرد هم خفه شود و از دست ما هم کاری بر نیاید! دوباره از اسلام ستیزان سوال می کنیم: به راستی میزان درک و فهم شما از دعا همین اندازه است؟ چرا که اگر کمی اهل تحقیق و مطالعه بودید باید متوجه می شدید که در اسلام دعا کردن و توکل نمودن به این معنا نیست که انسان به بهانه آن ها، دست از تلاش و کوشش و استفاده از اسباب مادی و نیز تدبیر عقلی بردارد! و بدون انجام هیچ عملی متوسل به دعا و توکل به الله متعال گردد؛ زیرا که این‌گونه طرز تفکر جهل محض و به دور از عقل و منطق خواهد بود! لذا در دین مبارک اســـلام هرگز چنین دســـتوری مبنی بر اکتفا کردن به این دو مورد داده نشده است و بلکه کاملا برعکس.

در حدیثی از پیامبر صلی الله علیه و آله سلم میخوانیم:

از حضرت انس ابن مالک رضی الله عنه روایت شده است که مردی به رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم گفت: ای رسول خدا؟ آیا شترم را رها کنم و به خداوند توکل نمایم؟! پیامبر صلی الله علیه و سلم در جوابش فرمودند: شترت را ببند و سپس به الله سبحانه و تعالی توکل کن. (۳)

همانطوری که مشاهده می کنید پیامبر اسلام به خوبی و با رعایت تعادل استفاده از اسباب مادی(که در اینجا بستن شتر برای جلوگیری از فرار یا گم نشدن) است در کنار اسباب معنوی که(دعا و توکل نمودن به باری تعالی) برای اطمینان و آرامش قلبی وی می باشد سفارش کرده است.

خداوند متعال سرای دنیا را دارالاسباب قرار داده است و هر چیزی در جهان بر اساس این اسباب جریان می‌یابد و شناخت و استفاده از آن ها برای هر انسانی لازم و ضروریست از همین رو الله تعالی برای رسیدن و تحقق هر چیزی سببی قرار داده است.

همانطوری که خود حق تعالی میفرماید:

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا.(۴)

ما به او(ذوالقرنین) در زمین قدرت و حکومت دادیم و وسائل و اسباب هر چیزی را (که برای رسیدن به آن تلاش می‌کرد) در اختیارش نهادیم.

بنابراین دنیا دنیای اسباب است! مثالی می زنیم:

اگر با دعا کردن هر کاری حل می شد پس چه نیاز بود پیامبر(صلی الله علیه و سلم) و اصحاب کرام به جنگ بروند؟! با دعا کردن ؛ بلای کافران را دفع می کردند و تمام می شد! و یا مثالی دیگر بزنیم : طبق افکار شما ! باید فردی که خیلی متقی و مومن است درس نخواند و سر جلسه ی امتحان برود و ۲۰ بگیرد! ولی اینگونه نیست بلکه فرد باید خودش تلاش بکند.

به قول دکتر مصطفی محمود مصری که می گوید:

اگر یک کافر و یک مسلمان را در دریا بیندازیم ، فردی نجات پیدا می کند که شنا کردن بلد باشد!

باز هم متذکر می شویم ؛ عزیزان ، ما در دنیای اسباب زندگی می کنیم! اما سوالی پیش می آید که آیا دعا بی تاثیر است؟ باید بگوییم خیر! اگر امر خیری باشد و دعای ما مستجاب شود ، پرودگار به فضل و کرم خود یک سبب از نوع مادی را برای ما مهیا می کند ، سببی که با دعا(در صورت اجابت) فراهم می شود نیز، مادی است و طبق قوانین و سنت های جاری در دنیا عملی میشود.

مثلا" در مثال دکتر مصطفی محمود:

شنا بلد بودن سبب نجات فرد است اما اگر به هر دلیلی که پرودگار خودش بخواهد شخص غرق نشود(حالا در اثر دعا یا خواست خود پروردگار) در این زمان سببی فراهم می شود تا فرد نجات پیدا کند.

بنابراین دعا کردن یکی از اسباب مشروع برای رسیدن به مقصد است و دعا خود ، تقدیر الهی است که بوسیله این تقدیر، تقدیر دیگر الهی را می توان چنانکه اراده ی باری تعالی بر آن باشد، تغییر داد، بعبارتی خدا از اول تقدیر نموده که فلان شخص دعا می کند و با آن دعا فلان تقدیر را از وی دور می کند و بنابراین خود دعا نیز از

اول کتابت شده است! و چون ما نمی دانیم که آیا دعای ما کتابت شده که موجب دفع بلا شود یا خیر؛ لذا نمی توان از دعا کردن دریغ ورزید ، به این بهانه که سرنوشت ما هرچه باشد قبلا تعیین شده است!

فلذا همانطوری که گفته شد نمیتوان از دعا کردن غافل شد چرا که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند:

الدعاء ينفع مما نزل ومما لم يَنْزل فعليكم عباد الله بالدعاء (۵)

دعا به آنچه که مقدر شده و آنچه که هنوز بر شخص نازل نشده سود می رساند، پس ای بندگان خدا دعا کنید

و نیز فرموده است:

لا يرد القضاء إلا الدعاء ، ولا يزيد في العمر إلا البر (۶)

قضا رد نمی شود جز با دعا و عمر فزونی نمی یابد جز با نیک بودن

به عبارتی دیگر دعا یا باعث کم شدن بلا می گردد یا باعث ممانعت از وقوع بلا می شود

خوانندگان گرامی باید بدانیم که بنیاد جهان مادی بر "نقصـــان" و فناپذیری بنا شـــده اســـت. نقصـــان موجب «خوف» و فناپذیری موجب«حُزن» و به این ترتیب زندگی ما همواره در میان ترس از «گذشـــته» و «آینده» در تلاطم و نوسان است ؛ از سوی دیگر،به طور طبیعی،انسان در هنگام تنگنا برای دور ساختن زیان و به دست آوردن منفعت، به موجودی که گمان می کند او را از آن چاه و چاله می رهاند «پناه» می برد! اما حقیقت آن است که تنها «فرمانروا» و «فریاد رس» ، خداوندی است که «خلق» و «امر» را در دست دارد و سایر پناه ها شبیه آدرس های دروغ و جعلی هستند که فرد را از نشانی مورد نظر دور می سازند ، لکن دین اسلام پُلی میان بُر برای ما انسان ها قرار داده است که فرد مورد نظر را از نزدیک ترین راه به نشانی مورد نظر خود می رسانند و نام این پل میان بر چیزی جز "دعا و نیایش" نیســـت! پلی اســـت مســـتحکم و امن برای رســـیدن به تنها پناهگاهی حصین که با آن می توانیم نیاز به موجودی بی نیاز، قدرتمند و بخشنده را اعلام نماییم!

این دعا و نیایش است که اساسی ترین نیاز فطری و روحی بشر بوده و تنها راه رسیدن به آرامـــــش، در این دنیای پر هیاهو می باشد و حکمت روی آوردن انسانها به این امر بدین جهت است که دعا و نیایـــش رابطه ای طبیعی میان روح انسان و جایگاه اصلی اش یعنی ذات ابدی و ازلی باری تعالی می باشد که همچـــــــون یک فعالیت حیاتی که به ساختمان وجودی ما متعلق است، تلقی می شود

دعاهایی که از جانب انسان می‌شود بر اساس فطرت و سرشت آدمی است؛ دعایی غریزی و درخواستی، فطری دارد که به زبان فطرتش از پروردگار حاجت می‌خواهد، ولی در هنگامی که غرق نعمت و رفاه است، دلش به اسباب دلبسته است و آن اسباب را شریک پروردگارش می‌گیرد و امر بر او مشتبه شده، خیال می‌کند که از پروردگارش چیزی نمی‌خواهد، دعایی نمی‌کند با اینکه از غیر خدا چیزی نمی‌خواهد.

کسی که با تدبر و اندیشه، بر کلام آشکار و صریح قرآن و سنت پاك پیامبر بنگرد متوجه می شود که حق دعا و فضـل و فهم آن متواتر و واضـح و آشـکار اسـت و برای هر حقی حقیقتی اسـت؛چنان که برای هر فضـل و احسانی، اجر و پاداش بسیاری است.

چنانچه رسول الله صلی الله علیه و سلم در مورد فضیلت دعا فرموده است:

الدعاء هو العباده: دعا همان عبادت است (٧)

آری دعا نیاز بنده به پروردگار اسـت و یکی از مهمترین وسـائل ارتباط بندگان با الله جل جلاله اسـت و روح هرعبادتی قرب به الله متعال و راز و نیاز با او می باشد و به همین دلیل الله سبحانه و تعالی می فرماید:

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ(٨)

و هنگامی که بندگانم از تو (پیامبر) دربارەی من بپرســـند (که من نزدیکم یا دورم! بگو:) من نزدیکم و دعای دعاکننده را هنگامی که مرا بخواند، پاســخ می‌گویم (و نیاز او را برآورده می‌ســـازم). پس آنان هم دعوت مرا (با ایمان و عباداتی همچون نماز و روزه و زکات) بپذیرند و به من ایمان بیاورند تا آنان راه یابند (و با نور ایمان به مقصد برسند).

دعا آن چنان از فضیلت بالایی برخوردار است که پیامبرمان صلی الله علیه و سلم می فرماید:

ما على الأرض مسلم يدعو الله تعالى بدعوة إلا آتاه الله إياها، أو صرف عنه من السوء مثلها، ما لم يَدْعُ بإثم، أو قطيعة رحم»، فقال رجل من القوم: إذا نُكثِر قال: «اللهُ أكثر». وفي رواية أبي سعيد زيادة: «أو يَدَّخر له من الأجر مثلها (٩)

هیچ مسلمانی بر زمین الله تعالی را به دعایی نخواند مگر این که الله عزوجل دعای او را اجابت کند، یا این که زود به او دهد، یا این که برای روز قیامت او ذخیره کند یا این که مانند آن شر و بدی از او برگرداند، درحالی که در دعای او گناه و قطع رحمی نباشد مردی از آن ها گفت: اگر چنین است زیاد دعا میکنیم. آن حضرت صلی الله علیه وسلم فرمودند: الله بیشتر اجابت می کند

بله دوستان عزیز اگر الله سبحانه و تعالی را زیاد بخوانیم به گفته پیامبر عزیز تر از جانمان صلی الله علیه وسلم بیشتر اجابت می کند چرا که الله متعال دارای حیا و کرم بوده و از بنده خود شرم می کند هنگامی که عبدش دستانش را بسوی او دراز میکند آن را خالی برگرداند! (١٠)

قسمت سوم: بررسی تاثیرات بعد معنوی دعا بر جسم و روان انسان و نیز جامعه

از نظر علوم روان شناسی و پزشکی:

اگر چه دعا درمانی، برای مسلمانان بسیار قابل توجه است و در آموزه های دینی به توسل و توکل الهی بسیار تاکید شده است و به دلیلِ همین تاثیرِ معنوی، اسباب فراهم و راه برای ما هموار می گردد لکن در قسمت سوم این مقاله سعی بر این شده است تاثیرات دعا را از جنبه مادی نیز بررسی نماییم تا مادی گرایان وملحدین به بخشی از تاثیرات دعا بر جسم و روان انسان و نیز جامعه پی ببرند!

امروزه ما در سراسر جهان شاهد ظهور و توسعه بسیاری از روش های درمانی طب مکمل در یک دید کل نگر نسبت به جسم، ذهن، روان و روح انسان هستیم.

مراکز تحقیقاتی مهمی در جهان تأسیس شده که دستور کار آن‌ها بررسی ارتباط بین دعا و سلامتی، یا مذهب و سلامتی است و تا کنون صدها مطالعه در این زمینه انجام شده که نتایج همه این بررسی‌ها بر یک امر واحد اشاره می‌کند و آن این است که: «میزان ابتلاء به بیماری‌ها و مرگ در افراد با ایمان و مذهبی کمتر از سایرین است و لذا این افراد سلامتی جسمی، روانی و اجتماعی و همچنین، طول عمر و رضایت بیشتری از زندگی دارند».

یاد جمله زیبایی از دکتر ویکتور فرانکل بنیان گذار جدیدترین مکتب روان شناسی بنام معنا درمانی (لوگوتراپی) افتادم ؛ ایشان در کتاب - انسان در جستجوی معنی - چنین می گوید: "**این رنج و درد نیست که باعث ناراحتی و اندوه ما می شود بلکه فقدان معنا در زندگی، باعث ناراحتی ماست.**" (۱۱).

مطالعات نشانگر آن است که دعا و نیایش از ۴ طریق بر سلامتی جسم و روان انسان تاثیر می گذارد:

۱) آرام سازی (ریلکسیشن) و رفع استرس: این روش با تغییرات فیزیولوژیک مطلوب نظیر کاهش نبض و فشار خون، کاهش تنفس،آهسته تر شدن فعالیت امواج مغزی،کاهش متابولیک،کاهش استرس و آرامش جسمانی و روانی همراه است.

آزمایش ها نشان داده اند با تمرین منظم تکنیک آرامش در ۷۵% موارد، بی خوابی از بین می رود،۳۵% زنان نازا باردار می شوند و در ۳۵% موارد،افراد مبتلا به دردهای مزمن احتیاج کمتری به داروهای مسکن خواهند داشت.

حقیقت این اســـت که از لحاظ بیولوژیکی امواج مغزی انســـان در هنگام دعا تغییر کرده و همچنین در بین نیمکره های مغز هماهنگی های بیشـــتری صـــورت میگیرد (این فرایند ممکن اســـت به تدریج صـــورت گیرد به همین دلیل است که به پشتکار در انجام دعا توصیه میشود).

درنتیجه در روش آرام ســـازی "**با انجام دعا و نیایش بخشـــی از مغز انســـان که مســـئول بروز آرامش ، رضـــایت و خوشحالی است فعال می شود و بدن کمتر دچار استرس می گردد**".

منبع: سایت روان شناسی **psychologytoday**

https://www.psychologytoday.com/intl/blog/spiritual-wisdom-secular-times/201607/what-is-prayer

برای درک بهتر مطلب به چند مورد از نتایج تحقیقات دانشـمندان دانشـگاه های علوم پزشـکی مشـهور جهان در این زمینه اشاره می کنیم:

*** نتـایج تحقیـقات محققان از مرکـز پزشـکی دانشـگاه کالیفرنیـا در سانفرانسیسکو: نیایش و دعا فعالیت بخشی از مغز موســـوم « به آمیگدال » را که مسئول بروز احساس ترس و اضـــطراب اســـت را خاموش می کند. به عبارت دیگر دعا و نیایش موجب می شود بخشی از مغـز انسـان کـه مسئول بروز آرامش رضایت و خوشحالی است فعال گردد.(۱۲)**

*** نتایج تحقیقات Harold G. Koenig استاد روانپزشکی و علوم رفتاری از دانشگاه دوك (Duke University) یکی از معتبرترین دانشگاه‌های ایالات متحده آمریکا و جهان: هنگام دعـــا و نیـــایش ترشـــح هورمـــون هـــای کـورتیزول، اپـی نفـرین و هورمـون هـایی کـه در غـده آدرنـال در واکـنش بـه پیرانو نفرین استرس ساخته می شود متوقـــف شـــده و سیســـتم دفـــاعی بـــدن فـــرد تقویت می گردد که در نتیجه باعث متعال و آرام شدن فرد میشود(۱۳) .**

دکتر Koenig می‌گوید :هرچه مردم دعا می‌کنند و از خدا طلب راهنمایی می‌کنند، احساس کنترل بیشتری بر حال و وضعیت خود پیدا می‌کنند و این امر به آنها كمك می‌کند بر افسردگی و اضطراب غلبه کنند.

منبع: سایت فوربس

https://www.forbes.com/sites/nicolefisher/2019/03/29/science-says-religion-is-good-for-your-health/

***نتایج تحقیقات پروفسور کریستال پارک Crystal Park (روانشناس و استاد دانشگاه کنتیکت در استورس آمریکا) :**

نتیجه یافته های این دانشمند نشان میدهد که " آرامشی که در دعا کردن به فرد دست میدهد باعث کاهش استرس،و در نتیجه بهبود سیستم قلبی و عروقی میشود همچنین این تحقیقات نشان میدهد که دعا کردن آرامش روانی و عاطفی را به دنبال دارد که موجب میشود فرد تصمیمات سالمتری در مقایسه با سایر افرادبگیرد".

از دیدگاه پروفسور دکتر پارک ، دعا کردن اثرات فیزیولوژیکی مختلفی روی بدن دارند که میتوان به تنظیم سیستم قلبی عروقی و کاهش استرس در موارد مختلف اشاره نمود.

https://www.everydayhealth.com/emotional-health/power-of-prayer.aspx

۲) پلاسبو : ابتدا به تعریف پلاسیبو بپردازیم: پلاسیبو به معنی « خوب خواهم شد»یا ایحا یا دارونما (یا دِلخوشکُنَک)، به استفاده از روش‌های درمانی صوری و تلقینی گفته می‌شود که می‌تواند با فریب بیمار، اثر مثبتی در روند بهبودی وی داشته باشد و اثر درمانی که از به کار بستن چنین روش‌هایی حاصل می‌شود را نیز اثر پلاسبو می‌نامند. رایج‌ترین روش‌ها برای ایجاد اثر پلاسیبو استفاده از دارونما (چیزی ظاهراً شبیه به دارو بدون هیچ اثر واقعی) و جراحی‌های دروغین است.در روند استفاده از شبه داروها، یک قرص بدون اثر به بیمار داده می‌شود و به او گفته می‌شود که با خوردن این قرص حالش بهبود می‌یابد. البته بیمار نباید بفهمد که این قرص، قرص بی‌اثر است و شما در حال اجرای یک روند شبه‌دارویی بر روی وی هستید. تجربیات پزشکان نشان داده‌است که این پدیده روانی تأثیر بسیار بالایی در بهبود بسیاری از بیماران دارد

منبع:

https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/16172581/

به اعتقاد متخصصین علوم پزشکی اثرات دعا و نیایش همانند دارونما(پلاسبو) ممکن است ۵۰-۷۰% اثرات درمانی استاندارد دارویی یا جراحی را داشته باشد (۱۴).

هر آنچه که ارتباط با مراقبه و یا کنترل ذهن داشته باشد بالقوه باعث تغییر در هورمون های استرس و تاثیر روی دستگاه ایمنی بدن می شود بسیاری از محققین معتقدند همین راه های عصبی و هورمونی مکانیزم تاثیر پلاسپو را تشکیل می دهند.

۳) ایجاد احساسات مثبت همچون امیدواری،عشق و سرور،اعتماد و دلگرمی:

سیستم هیپوتالاموس- هیپوفیزی در مغز، این احساسات و افکار را به هم پیوند داده و از طریق مولکول های پیام آور داخل مایع مغزی-نخاعی کل خون آزاد شده و سبب تغییرات مثبت در کل بدن می گردد

۴) کانال مداخله ماوراء الطبیعه : منشا همه علوم به سوی حکمت اولی موج می گیرد و آن حکمت اولی را ابو علی سینا علم ماوراء الطبیعه نهفته است که فقط عده خاصی آن را می شناسند و نیاز به دارو ندارد زیرا خود دارویی فساد ناپذیر است.

ناگفته نماند که در پزشکی مدرن ِامروز در تحقیقات متعدد ثابت شده است که دعا ، در درمان بیماران اعصاب وروان و پیشگیری از این بیماری ها که در عصر حاضر شیوع زیادی یافته است تاثیر به سزایی دارد.

دکتر Randolph C. Byrd متخصص قلب و عروق در بیمارستان عمومی شهر فرانسیسکو با مطالعهای دوسو کور بر روی ۳۹۳ بیمار بستری شده در واحد مراقبت های بیماری کرونری قلب در بیمارستان عمومی سانفرانسیسکو، برای ۱۹۲ بیمار توسط گروه های خانگی ، دعا و نیایش روزانه انجام داد که نتایج نشان داد آن دسته از بیمارانی که مراقبت های پزشکی آنان همراه با دعا و نیایش بوده است نیاز به آنتی بیوتیك و دیورتیك کمتری داشته و تجهیزات ونتیلاسیون و تهویه مصنوعی در مدت زمان کمتری برای آنها استفاده شده است همچنین میزان بروز پنومونی، نارسایی احتقانی قلب و ارست قلبی نیز در آنها نسبت به سایر بیماران بسیار کمتر گزارش گردید.(۱۵)

"دانشمندان طی تحقیقات خود برای سنجیدن رابطه بین دعا و سلامت روحی، از متدهای کیفی و کمی ا ستفاده نموده اند؛ آنها به این نتیجه رسیده اند که دعا چه به‌صورت فردی و چه بصورت اجتماعی، سطوح بالاتری از سلامت روحی را اثبات می‌کند،حتی علاوه بر این، دعا کردن از نظر آماری نیز تاثیرات مهمی بر روی سلامتی انسان دارد به عبارتی دیگر دعا می‌تواند به عنوان یك شیوه پیشگیرانه[از اختلالات روانی] و غلبه‌کننده[بر اضطراب و استرس و...] بکار گرفته شود".

منبع: سایت هافینگتون پست آمریکا

https://www.huffpost.com/entry/prayer-improves-health_b_9018194

همچنین تحقیقات پژوهشگران و دانشمندان ثابت کرده است "**ایجاد حسی از امیدواری که سرمنشاء آن ایمان است سلامت روانی انسان را بهبود می‌بخشد که این سلامت روانی با سلامت جسمانی هم مرتبط است**" .

منبع: دانشگاه Emory ایالات متحده آمریکا

http://news.emory.edu/stories/2013/08/spirited_psychologist_sees_benefits_of_prayer/campus.html

باید نکته ای مهم را برای طراحان پوچ این شبهه یادآور شویم و آن این است که اهل الحاد باید بدانند:

"شواهد علمی محکمی وجود دارند که نشان می‌دهند اعتقاد و دعا از نظر جسمی، روانی و روانشناسی می‌تواند در سلامت انسان مؤثر باشد" .

منبع: سایت هافینگتون پست آمریکا

https://www.huffpost.com/entry/power-of-prayer_b_1015475

لازم به ذکر است بر خلاف عقیده متفکرین ملحد " دین داری بیشتر از هزار سال است با مقوله شفا و درمان مرتبط هست فلذا مردم برای سلامتی و رهایی از امراض دعا می‌کنند! چرا که دعا نمودن به وسیله یك یا چند مکانیسم منجر به سلامتی و شفای انسان می‌شود."

خوانندگان گرامی هر چند که می دانیم که دین داری و**"اعتقادات مذهبی ارتباطات اجتماعی را تقویت می‌کند و به مردم کمك می‌کند تا در زندگی هدف داشته باشند"**

منبع: مرکز رسمی تحقیقات زیست و فناوری آمریکا

https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2802370/

" و مردمی که با اعتقادند و با امید به یك نتیجه امیدبخش دعا می‌کنند، کمتر دچار OSD استرس، اضطراب تعمیم‌یافته، نگرانی‌های اجتماعی، و ترس میشوند" .

منبع: دانشگاه پنسیلوانیا

https://sites.psu.edu/siowfa15/2015/11/04/are-people-who-pray-healthier-than-those-who-dont/

اما جالب است بدانیم که افراد بی معتقد و ملحد نیز به دعا و اثرات آن معتقدند و در بسیاری از موارد به دعا روی می آورند!!!

در گزارش خبرگزاری Daily Mail راجع به دعا خواندن آتئیست ها می خوانیم:

"برای آتئیست ها و آگنوستیك ها، بحران یا تراژدی شخصی شایعترین دلیل برای آنها است که به دعا روی بیاورند، یك چهارم آنها برای اینکه احساس خوبی داشته باشند و کمتر احساس تنهایی کنند دعا میکنند !!

از تمامی آتئیست ها و آگنوستیکهای بریتانیایی، یك چهارم اعتراف میکنند که برای راحتی یا احساس تنهایی دعا را ترجیح میدهند !!"

منبع: خبرگزاری Daily Mail

https://www.dailymail.co.uk/news/article-5267485/A-quarter-non-believers-pray-faced-crisis.html

آلبر کامو فیلسوف فرانسوی و یکی از برندگان جایزه نوبل در رابطه با دعا خواندن اهل الحاد می گوید:

"هرکسی که تنها و به خداوند بی اعتقاد باشد سختی های روزگار برایش بسیار دردناك و سنگین خواهد بود... من ندانم گرایان و نهلیست های زیادی میشناسم که هر شب دعا می کنند"(۱۶).

بنابراین ملحدین و کسانی که این شبهه را ایجاد کرده اند باید قبول کنند که دعا کردن و توکل نمودن منحصر به افراد متدین نیست !

"براساس مطالعات مرکز تحقیقاتی اندیشکده pew مستقر در واشنگتن دی.سی. بیش از نیمی از بزرگسالان آمریکایی روزانه دعا می خوانند و کمتر از یك چهارم به ندرت و یا اینکه هرگز دعا نمی خوانند.

تعدادی از مطالعات نشان می دهد که انجام دادن دعا تاثیر مثبتی بر سلامت انسان دارد ، به عنوان مثال در یك بررسی سراسری از سالمندان ، مشخص شد که تأثیرات منفی مشکلات مالی بر سلامتی به صورت چشمگیری در میان افرادی که مرتباً برای دیگران دعا می کنند کاهش یافته است. همچنین تحقیقات نشان داده است که دعا کردن منجر به بهبود سلامت روانی میشود .پژوهش ها در این حوزه نشان میدهد که محتوای دعا نیز از اهمیت خاصی برخوردار است . برای مثال در یك بررسی بین بیماران سرطانی ، مشخص شد که افرادی که در دعا های خود شکرگذار هستند و دیگران را نیز یاد میکنند کمترین علائم افسردگی را داشته اند".

منبع:

https://www.nationalreview.com/2018/04/what-prayer-is-good-for-and-the-evidence-for-it/

" مردم در سراسر جهان از فرهنگ ها، ادیان و پیشینه های مختلف مرتباً دعا می خوانند و واضح است که بسیاری از مردم دعا را یك فعالیت معنوی ارزشمند می دانند. کسانی که می خواهند این کار را نفی کنند ، باید حداقل مزایای روانشناختی و اجتماعی آزمایش شده از دعا را در نظر بگیرند و همچنین واقعیت اینکه چگونه بیشتر معتقدین علاوه بر سایر دوره های عملی، به اعمال مبتنی بر ایمان روی می آورند".

منبع:

https://www.nationalreview.com/2018/04/what-prayer-is-good-for-and-the-evidence-for-it/

در پایان به آیه زیبایی از کلام الله سبحانه و تعالی در سوره رعد که در رابطه با آرامش جسمی و روحی بدن انسان و نیز کاهش همه درد ها و استرس می باشد بسنده می کنیم.

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوب

آن کسانی که ایمان می‌آورند و دلهایشان با یاد خدا سکون و آرامش پیدا می‌کند؛ هان! دلها با یاد خدا آرام می‌گیرند. (و از تذکّر عظمت و قدرت خدا و انجام عبادت و کسب رضای یزدان اطمینان پیدا می‌کنند)

نکته ای مهم و قابل توجه برای خوانندگان گرامی

در این مقاله سعی ما بیشتر بر این شد که به بررسی تاثیر روانی و مادی دعا بر انسان بپردازیم، چرا که ملحدین نیز نمی توانند منکر این مطالب ذکر شده در مورد دعا شوند فلذا باید یادآور شویم که تاثیر دعا بسیار بالاتر و فراتر از مواردی مانند آرامش و افزایش ایمنی بدن و... است.

همانطور که در مقاله نیز ذکر شد، پیامبر (صلی الله علیه وسلم) فرموده‌اند لا یرد القضاء إلا الدعاء که تنها دعا است که قضا را رد می‌کند و نیز در حدیث دیگری فرموده است: این دعاست که سلاح مومن می باشد و اما باید بدانیم که بررسی غیب و موارد غیبی خارج از اثبات مادی است و اثبات آن نیز در مقوله‌ای دیگر است که با اثبات حقانیت قرآن و سنت، میسر می‌شود و در دایره موضوع بحث ما نمی گنجد

پی نوشت ها:

(۱). الإنفطار / ٦

(۲). نجم / ۳۹

(۳). الألبانی (١٤٢٠ هـ)، صحیح الترمذی ۲۵۱۷ – حسن / السیوطي (٩١١ هـ)، در الجامع الصغیر شماره ١١٨٦

(۴). کهف / ۸۴

(۵). امام آلبانی در صحیح الجامع حدیث شماره ۳۴۰۹ صحیح دانسته است / المستدرک حاکم حدیث شماره ۱۸۱۵

(۶). متفق علیه

(۷). سنن ابو داوود حدیث شماره ۱۴۷۹ و سنن امام ترمذی حدیث شماره ۲۹۶۹ و فرمود این حدیث حسن صحیح است و علامه آلبانی نیز در صحیح الجامع حدیث شماره ۳۴۰۷ و صحیح الترغیب شماره ۱۶۲۷ آن را صحیح دانسته است.

(۸). سوره بقره / ۱۸۶

(۹). امام ترمذی حدیث شماره ۳۵۷۳

(۱۰). امام آلبانی در صحیح الجامع ۱۷۵۷ و در صحیح الترغیب ١٦٣٥ و نیز در شرح حدیث ابن ماجه ۳۱۳۱ آن را صحیح دانسته است.

(11). Frankl, V. E. (1963). Man's search for meaning: An introduction to logotherapy. New York: Washington Square Press.

(12). Ekman P,Dalai L.Emotional Awareness:Overcoming the Obstacles to Psychological.2nh ed. New York:Times Books; 2008. p.78-85.

(13) . Koenig HG. Research on Religion, Spirituality, and Mental Health: A Review. The Canadian Journal of Psychiatry 2009;54(5):283-291.

(14) . Jantos M, Kiat H. Spirituality and Health Prayer as Medicine: How Much Have We Learned? MJA 2007;186(10 Suppl):S51-S53.

(15) . Byrd RC. Positive Therapeutic Effects of Intercessory Prayer in a Coronary Care Unit Population. Southern Medical Journal 1988;81:826-9.

(16) . Prometheus rebound:The Irony of Atheism,p252

نویسنده : کیهان نامدار   ۲۳مهر ماه سال ۱۳۹۹   رد شبهات ملحدین